ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра германської і української філології

ЗАТВЕРДЖЕНО КАФЕДРОЮ
Завідувач кафедри
_____Наталія СИЗОНЕНКО
(протокол «01» вересня 2026 року № 1)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова навчальна дисципліна)

ВСТУП ДО ЗАГАЛЬНОГО ТА ГЕРМАНСЬКОГО МОВОЗНАВСТВА

освітньо-професійна програма «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»
спеціальність В11 Філологія (за спеціалізаціями)
спеціалізація В11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська)
галузь знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
факультет обліку та фінансів

Полтава
2026 – 2027 н. р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Вступ до загального та германського мовознавства» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська» спеціальності В11 Філологія (за спеціалізаціями) спеціалізації В11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська)

Мова викладання державна.

Розробник: Дедухно Алла, к. філол. н., доцент, доцент кафедри германської і української філології

01 вересня 2026 року _____ Алла ДЕДУХНО

Погоджено гарантом освітньо-професійної програми «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»

01 вересня 2026 року _____ Оксана МОКЛЯК

Схвалено радою з якості вищої освіти спеціальності «Філологія»

протокол 01.09 2026 року № 1

Голова ради з якості вищої освіти спеціальності _____ Олена САВЕНКОВА

©ПДАУ, 2026 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма здобуття освіти	Заочна форма здобуття освіти
Загальна кількість годин -	150	
Кількість кредитів –	5	
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова	
Рік навчання (шифр курс)	1 (В11ФІЛОЛ_бд_2026)	1 (В11ФІЛОЛ_бд_2026)
Семестр	1	1, 2
Лекції (годин)	22	2 (1-й сем), 2 (2-й сем)
Практичні (годин)	28	4
Самостійна робота (годин)	100	142
серед них індивідуальне завдання (*контрольна робота*), годин	-	40
Форма семестрового контролю	залік	

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Ознайомити здобувачів вищої освіти з найважливішими поняттями мовознавства, його методологією; з уявленням про природу та сутність мови, її будовою; з теоріями походження мови, закономірностями розвитку мов, їхніми класифікаціями; розглянути основні системи мов: фонетичну, лексикологічну, морфологічну, синтаксичну; описати історичні перетворення у надрах германських мов як безперервний процес змін мовної системи під впливом внутрішньомовних та екст-ралінгвістичних чинників.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Відсутні.

4. Компетентності:

загальні:
ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 14. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.
фахові:
ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.
ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.
ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов (англійської та німецької).
ФК 4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов (англійської та німецької), описувати соціолінгвальну ситуацію.
ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

5. Програмні результати навчання /результати навчання:

ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.
ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію державної та іноземних мов (англійської та німецької), історію світової літератури і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.
ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Програмний результат навчання ***(визначений освітньою програмою)***	**Очікувані результати навчання навчальної дисципліни**
ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти	Здатність ефективно планувати свій навчальний процес
	Використовувати сучасні технології та інструменти для самоосвіти
	Вміння критично оцінювати джерела інформації та застосовувати здобуті знання у практичній діяльності
	Мати прагнення до постійного вдосконалення своїх професійних навичок
ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів	Знати основні п сроблеми сучасної філології, зокрема з мовознавства
	Розуміти принципи, методи і підходи до аналізу мовних явищ
	Оцінювати ефективність традиційних та інноваційних підходів до розв'язання філологічних завдань
	Розробляти інноваційні підходи до розв'язання мовних проблем.
	Мати здатність адаптувати знання до практичних потреб (переклад, створення текстів)
ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію державної та іноземних мов (англійської та німецької), історію світової літератури і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності	Мати ґрунтовні знання про рівні мовної системи (фонетичний, морфологічний, синтаксичний, лексико-семантичний), взаємозв'язки між ними, принципи функціонування мови як знакової системи
	Бути обізнаним у традиційних і сучасних підходах до аналізу мови: структурному, функційно-комунікативному, когнітивному, прагматичному тощо.
	Орієнтуватися в етапах становлення та еволюції мов, основних мовних змінах, особливостях писемності та мовної норми
	Уміти грамотно використовувати спеціальну лінгвістичну термінологію в контексті дослідження й фахового спілкування
ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють	Розуміти структурні характеристики мовних одиниць і способи їхньої організації в мовну систему
	Виявляти й описувати мовні явища (метафоризацію, запозичення, синонімію, граматичні трансформації тощо).

	Використовувати лінгвістичні теорії для пояснення мовних явищ і процесів

6. Методи навчання і викладання:

словесні методи (лекція, пояснення), наочні методи (ілюстрування, демонстрування), практичні методи (вправи), методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу, метод використання життєвого досвіду), методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності (роз'яснення мети навчальної дисципліни, висування вимог до вивчення дисципліни, заохочення і покарання, оперативний контроль, вказування на недоліки, зауваження), інтерактивні методи (дискусії, проєктування професійних ситуацій, метод мозкового штурму, рольові ігри, командні ігри, мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій), методи усного контролю (опитування), методи письмового контролю (тести), методи самоконтролю (самоаналіз, самооцінювання).

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Мовознавство як наука. Природа, функції і будова мови
Тема 2. Теорії походження мови. Взаємодія мов і закономірності їхнього розвитку
Тема 3. Класифікації мов світу
Тема 4. Фонетика. Взаємодія звуків у процесі мовлення
Тема 5. Історія і сучасність письма
Тема 6. Лексикологія
Тема 7. Розділи граматики
Тема 8. Германська група мов. Загальна характеристика. Германська писемність
Тема 9. Сучасні германські мови
Тема 10. Англійська та німецька мови. Загальна характеристика

8. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	Денна форма В11ФІЛОЛ_бд_2026				заочна форма В11ФІЛОЛ_бз_2026			
	усього	серед них			усього	серед них		
		л	п	с. р.		л	п	с. р.
Тема 1. Мовознавство як наука. Природа, функції і будова мови	**18**	4	4	10	**12**	2 (нл, 1-й сем.)	-	10
Тема 2. Теорії походження мови. Взаємодія мов і закономірності їхнього розвитку	**14**	2	2	10	**10**	-	-	10
Тема 3. Класифікації мов світу	**14**	2	2	10	**10**	-	-	10
Тема 4. Фонетика. Взаємодія звуків у процесі мовлення	**14**	2	2	10	**10**	-	-	10
Тема 5. Історія і сучасність письма	**14**	2	2	10	**10**	-	-	10
Тема 6. Лексикологія	**16**	2	4	10	**12**	-	2 (2-й сем.)	10
Тема 7. Розділи граматики	**14**	2	2	10	**12**	-	-	12
Тема 8. Германська група мов. Загальна характеристика. Германська писемність	**14**	2	2	10	**10**	-	-	10

Тема 9. Сучасні германські мови	**16**	2	4	10	**12**	2 (2-й сем.)	-	10
Тема 10. Англійська та німецька мови. Загальна характеристика	**16**	2	4	10	**12**	-	2 (2-й сем.)	10
Серед них індивідуальне завдання	**-**	-	-	-	**40**	-	-	**40**
Усього годин	**150**	**22**	**28**	**100**	**150**	**4**	**4**	**142**

8. Теми семінарських занять

Не передбачено навчальним планом

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма В11ФІЛОЛ_бд_2026	Заочна форма В11ФІЛОЛ_бз_2026
1.	Тема 1. Мовознавство як наука. Природа, функції і будова мови	4	-
2.	Тема 2. Теорії походження мови. Взаємодія мов і закономірності їхнього розвитку	2	-
3.	Тема 3. Класифікації мов світу	2	-
4.	Тема 4. Фонетика. Взаємодія звуків у процесі мовлення	2	-
5.	Тема 5. Історія і сучасність письма	2	-
6.	Тема 6. Лексикологія	4	2
7.	Тема 7. Розділи граматики	2	-
8.	Тема 8. Германська група мов. Загальна характеристика. Германська писемність	2	-
9.	Тема 9. Сучасні германські мови	4	-
10.	Тема 10. Англійська та німецька мови. Загальна характеристика	4	2
	Разом	**28**	**4**

Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом.

9. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма В11ФІЛОЛ_бд_2026	Заочна форма В11ФІЛОЛ_бз_2026
1.	Тема 1. Мовознавство як наука. Природа, функції і будова мови	10	10
2.	Тема 2. Теорії походження мови. Взаємодія мов і закономірності їхнього розвитку	10	10
3.	Тема 3. Класифікації мов світу	10	10
4.	Тема 4. Фонетика. Взаємодія звуків у процесі мовлення	10	10
5.	Тема 5. Історія і сучасність письма	10	10
6.	Тема 6. Лексикологія	10	10
7.	Тема 7. Розділи граматики	10	12

8.	Тема 8. Германська група мов. Загальна характеристика. Германська писемність	10	10
9	Тема 9. Сучасні германські мови	10	10
10.	Тема 10. Англійська та німецька мови. Загальна характеристика	10	10
11.	Індивідуальне завдання (контрольна робота)	-	40
	Разом	**100**	**142**

10. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти має сприяти закріпленню теоретичного матеріалу та практичних навичок. Цей вид роботи реалізується шляхом самостійного виконання здобувачем вищої освіти індивідуального завдання в аудиторний і позааудиторний час: контрольної роботи (для заочної форми здобуття освіти).

11. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання / результати навчання	Форми контролю програмних результатів навчання / результатів навчання
ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти. ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів. ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію державної та іноземних мов (англійської та німецької), історію світової літератури і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності. ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.	*Поточний контроль:* опитування, виконання практичних завдань, виконання тестових завдань, виконання завдань самостійної роботи, підготовка наукового повідомлення, підготовка реферату. *Семестровий контроль:* залік

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним результатом навчання. Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль і підсумкова оцінка рівня досягнення результатів навчання.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни
Денна форма здобуття освіти

Назва теми/ Форма семестрового контролю	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	Виконання практичних завдань	Виконання тестових завдань	Виконання завдань самостійної роботи	Підготовка наукового повідомлення	Підготовка реферату	
Тема 1. Мовознавство як наука. Природа, функції і будова мови	5			5		***10***
Тема 2. Теорії походження мови. Взаємодія мов і закономірності їхнього розвитку	5					***5***
Тема 3. Класифікації мов світу	5					***5***
Тема 4. Фонетика. Взаємодія звуків у процесі мовлення	5					***5***
Тема 5. Історія і сучасність письма	5					***5***

Тема 6. Лексикологія.	5+5					***10***
Тема 7. Розділи граматики	5					***5***
Тема 8. Германська група мов. Загальна характеристика. Германська писемність	5					***5***
Тема 9. Сучасні германські мови	5+5					***10***
Тема 10. Англійська та німецька мови. Загальна характеристика	5	15	10		10	***40***
Разом	**60**	**15**	**10**	**5**	**10**	***100***

Заочна форма здобуття освіти

Назва теми/ Форма семестрового контролю	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	Виконання практичних завдань	Виконання тестових завдань	Виконання завдань самостійної роботи	Підготовка наукового повідомлення	індивідуальне завдання (контрольна робота)	
Тема 1. Мовознавство як наука. Природа, функції і будова мови	-					-
Тема 2. Теорії походження мови. Взаємодія мов і закономірності їхнього розвитку	-					-
Тема 3. Класифікації мов світу	-					-
Тема 4. Фонетика. Взаємодія звуків у процесі мовлення	-					-
Тема 5. Історія і сучасність письма	-					-
Тема 6. Лексикологія.	5			5		***10***
Тема 7. Розділи граматики	-					-
Тема 8. Германська група мов. Загальна характеристика. Германська писемність	-					-
Тема 9. Сучасні германські мови	-					-
Тема 10. Англійська та німецька мови. Загальна характеристика	5	26	10			***40***
Індивідуальне завдання (контрольна робота)					49	***49***
Разом	**10**	**26**	**10**	**5**	**49**	***100***

Шкала та критерії оцінювання виконання

Навчальні завдання

Кількість балів	Шкала оцінювання
5	Практичне завдання виконано правильно; здобувач вищої освіти виявляє глибокі знання, досконало обґрунтовує свої думки, вміло застосовує знання на практиці, наводить самостійно складені приклади, повністю розуміє матеріал, відповідає без порушення норм літературної мови.
4	Практичне завдання виконано правильно; здобувач вищої освіти виявляє достатній рівень знань, обґрунтовує свої думки, застосовує знання на практиці, наводить приклади, допускає поодинокі помилки в послідовності викладу матеріалу, відповідає без порушення норм літературної мови.

3	Практичне завдання виконано частково, здобувач вищої освіти демонструє невеликий обсяг знань, не завжди вдало добирає слова непослідовно обґрунтовує свої думки, допускає помилки у формулюванні правил, відповідає з незначними порушеннями мовних норм.
2	Практичне завдання виконано частково, здобувач вищої освіти невдало добирає слова, непослідовно обґрунтовує свої думки, допускає помилки у формулюванні правил, відповідає з порушеннями мовних норм.
1	Практичне завдання виконано частково; здобувач вищої освіти демонструє обмежений обсяг знань, не завжди вдало добирає слова непослідовно обґрунтовує свої думки, допускає помилки у формулюванні правил, відповідає з порушеннями мовних норм.

Наукове повідомлення

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	Матеріал наукового повідомлення підготовлено на належному науковому рівні; здобувач вищої освіти вправно володіє мовознавчою термінологією, виявляє глибокі знання, досконало обґрунтовує свої думки, вміло застосовує знання на практиці, наводить самостійно складені приклади, повністю розуміє матеріал, відповідає без порушення норм літературної мови.
4	Матеріал наукового повідомлення підготовлено на середньому науковому рівні; здобувач вищої освіти знає мовознавчу термінологію, виявляє знання, обґрунтовує свої думки, наводить приклади, розуміє матеріал, відповідає без порушення норм літературної мови.
3	Матеріал наукового повідомлення підготовлено на посередньому науковому рівні; здобувач вищої освіти орієнтується в мовознавчій термінології, виявляє знання, посередньо обґрунтовує свої думки, не наводить приклади, відповідає з незначними порушеннями мовних норм.
2	Матеріал наукового повідомлення підготовлено на посередньому науковому рівні. Здобувач вищої освіти демонструє обмежений рівень знань, не завжди вдало добирає слова, непослідовно обґрунтовує свої думки, допускає помилки у формулюванні правил, відповідає з порушеннями мовних норм
1	Наукове повідомлення виконано фрагментарно; здобувач вищої освіти демонструє недостатній рівень знань, непослідовно обґрунтовує свої думки, плутається у формулюванні правил, відповідає з порушеннями мовних норм.
0	Наукове повідомлення не виконано

Виконання тестових завдань

Кількість балів	Шкала оцінювання
1	Правильна відповідь. Здобувач вищої освіти знає основні поняття й термінологію загального та германського мовознавства, розуміє сутність мови, її функції, структуру та закономірності розвитку; знає основні класифікації мов світу, особливості генеалогічної й типологічної класифікацій, походження та характерні ознаки германських мов; розрізняє мовні сім'ї та групи, знає основні етапи історичного розвитку германських мов, їхні фонетичні, граматичні й лексичні особливості; правильно обирає відповідь або всі правильні варіанти без зайвих, у завданні відкритого типу правильно називає мовознавчий термін, мовну сім'ю чи групу, мовне явище, історичний період або відповідну мовну закономірність
0	Неправильна відповідь. Здобувач вищої освіти не знає або плутає основні поняття й термінологію загального та германського мовознавства, не розуміє сутності мови, її функцій, структури та закономірностей розвитку; допускає помилки у визначенні класифікацій мов світу, їхнього походження та спорідненості, плутає мовні сім'ї й групи, не розрізняє основні етапи історичного розвитку германських мов та їхні характерні фонетичні, граматичні й лексичні особливості; обирає неправильний варіант відповіді, пропускає правильний або вказує зайвий, у завданні відкритого типу неправильно називає мовознавчий термін, мовну сім'ю чи групу, мовне явище або історичний період, допускає суттєві неточності чи не дає відповіді

Завдання самостійної роботи

Кількість балів	Шкала оцінювання
10	Здобувач вищої освіти повністю розкриває зміст завдання, демонструє ґрунтовні знання основних понять і термінології загального та германського мовознавства, розуміє закономірності функціонування й розвитку мови, правильно пояснює мовні явища, наводить доречні приклади, логічно та послідовно викладає матеріал.
9	Здобувач вищої освіти повно розкриває тему, добре володіє мовознавчою термінологією, правильно пояснює основні поняття та закономірності розвитку мов, наводить відповідні приклади. Допускає незначні неточності, які не впливають на загальне розуміння матеріалу
8	Здобувач вищої освіти достатньо розкриває тему, демонструє знання основних положень загального та германського мовознавства, правильно використовує більшість термінів, проте допускає окремі неточності у поясненнях, недостатньо аргументує висновки або наводить обмежену кількість прикладів.
7	Здобувач вищої освіти розкриває основний зміст завдання, володіє базовими мовознавчими поняттями, однак відповідь не завжди є повною та послідовною. Допускає окремі помилки у визначенні мовних явищ, класифікації мов і характеристиці германських мов.
6	Здобувач вищої освіти частково розкриває тему, демонструє задовільне розуміння основних понять, але має труднощі з використанням спеціальної термінології, поясненням мовних закономірностей і наведенням прикладів. Відповідь містить помилки та недостатньо обґрунтовані висновки
5	Здобувач вищої освіти розкриває лише окремі аспекти теми, має поверхові знання з відповідного розділу мовознавства, плутає окремі терміни й поняття, допускає суттєві помилки в поясненні класифікації мов, їхньої спорідненості або особливостей германських мов.
4	Здобувач вищої освіти неповно виконує завдання, демонструє фрагментарні знання навчального матеріалу, недостатньо розуміє основні мовознавчі поняття, допускає значні помилки у визначеннях і характеристиці мовних явищ. Виклад матеріалу непослідовний, приклади переважно відсутні або недоречні.
3	Здобувач вищої освіти виконує завдання лише частково, демонструє низький рівень засвоєння матеріалу, не може належно пояснити основні поняття загального та германського мовознавства, плутає терміни й допускає численні помилки у визначенні мовних закономірностей
2	Здобувач вищої освіти наводить поодинокі правильні відомості, проте не розкриває основного змісту завдання, не розуміє взаємозв'язків між мовознавчими поняттями, неправильно використовує термінологію та допускає значні помилки у відповідях.
1	Здобувач вищої освіти демонструє мінімальні знання з теми, не володіє основною мовознавчою термінологією, не може пояснити ключові поняття та закономірності розвитку мов. Виконане завдання містить лише окремі правильні твердження.
0	Самостійну роботу не виконано, відповідь відсутня або поданий матеріал не відповідає змісту завдання та не демонструє засвоєння навчального матеріалу.

Реферат

Кількість балів	Шкала оцінювання
10	Реферат підготовлений на достатньо високому науковому рівні; здобувач вищої освіти вправно володіє спеціальною мовознавчою термінологією, знаннями з історії та теорії германських мов, знає структурні рівні германських мов, досконало обґрунтовує свої думки, повністю розуміє матеріал, відповідає без порушення норм літературної мови; правильно відповідає на дода ткові запитання.
9	Реферат підготовлений на високому науковому рівні; здобувач вищої освіти володіє спеціальною мовознавчою термінологією, знаннями з історії та теорії германських мов, знає структурні рівні германських мов, досконало обґрунтовує свої думки, повністю розуміє матеріал, відповідає без порушення норм літературної мови, відповідає на додаткові запитання.
8	Матеріал реферату підготовлено на середньому науковому рівні; здобувач вищої освіти знає спеціальну мовознавчу термінологію, історію та теорію германських мов та структурні рівні германських мов, проте допускає незначні помилки, вміє

	обґрунтовувати свої думки, відповідає з незначними порушеннями норм літературної мови; переважно відповідає на додаткові запитання.
7	Матеріал реферату підготовлено на середньому науковому рівні; здобувач вищої освіти орієнтується у спеціальній мовознавчій термінології, обізнаний з історією та теорією германських мов та структурними рівнями германських мов, проте інколи плутається в поняттях, уміє обґрунтовувати свої думки, відповідає з незначними порушеннями норм літературної мови; на додаткові запитання дає поверхневі відповіді.
6	Матеріал реферату підготовлено на посередньому науковому рівні; здобувач вищої освіти орієнтується у спеціальній мовознавчій термінології, обізнаний з історією та теорією германських мов та структурними рівнями германських мов, проте плутається в поняттях, вміє обґрунтовувати свої думки, відповідає з незначними порушеннями норм літературної мови; не відповідає на додаткові запитання.
5	Матеріал реферату підготовлено на посередньому науковому рівні; здобувач вищої освіти орієнтується у спеціальній мовознавчій термінології, поверхнево знає історію та теорію германських мов та структурні рівні германських мов, плутається в поняттях, непослідовно обґрунтовує свої думки, відповідає з порушеннями норм літературної мови; не відповідає на додаткові запитання.
4	Матеріал реферату підготовлено на посередньому рівні; здобувач вищої освіти плутається у спеціальній мовознавчій термінології, поверхнево обізнаний з історією та теорією германських мов, структурними рівнями германських мов, непослідовно обґрунтовує свої думки, відповідає з порушеннями норм літературної мови; не відповідає на додаткові запитання.
3	Матеріал реферату підготовлено на посередньому рівні; здобувач вищої освіти плутається у спеціальній мовознавчій термінології, практично не орієнтується в історії та теорії германських мов та їхніх структурних рівнях, непослідовно обґрунтовує свої думки, відповідає з порушеннями норм літературної мови; не відповідає на додаткові запитання
2	Матеріал реферату підготовлено фрагментарно; здобувач вищої освіти демонструє недостатній рівень знань спеціальної мовознавчої термінології, погано обізнаний з історією та теорією германських мов, їхніми структурними рівнями, не уміє обґрунтовувати свої думки, відповідає з порушеннями норм літературної мови; не відповідає на додаткові запитання.
1	Реферат не підготовлено належним чином; здобувач вищої освіти не демонструє знання, не обґрунтовує свої думки, плутається у мовознавчій термінології, спілкується із суттєвим порушеннями мовних норм; не відповідає на додаткові запитання.
0	Реферат не підготовлено

Індивідуальне завдання (контрольна робота)

Кількість балів	Критерії оцінювання завдань (7 завдань по 7 балів)
7	Здобувач вищої освіти демонструє ґрунтовні знання навчального матеріалу всього курсу, володіє основною мовознавчою термінологією, правильно розкриває сутність мовних явищ і закономірностей розвитку мови, характеризує основні класифікації мов світу та особливості германських мов. Відповіді логічні, послідовні, аргументовані, містять доречні приклади. Допускає лише незначні неточності, які не впливають на загальну правильність відповіді.
6	Здобувач вищої освіти добре орієнтується в основних питаннях курсу, розуміє ключові поняття загального та германського мовознавства, правильно пояснює більшість мовних явищ і характеризує основні етапи розвитку германських мов. Відповіді переважно правильні, проте містять окремі неточності, недостатню аргументацію або неповні пояснення.
5	Здобувач вищої освіти засвоїв основний навчальний матеріал, знає базові мовознавчі поняття та терміни, розуміє загальні принципи класифікації мов і характерні ознаки германських мов. Водночас відповіді не завжди повні, містять окремі помилки у визначеннях, поясненні мовних закономірностей і використанні прикладів.

4	Здобувач вищої освіти демонструє задовільний рівень знань, розкриває лише основні положення курсу, поверхово пояснює окремі мовні явища, допускає помилки у використанні термінології, визначенні мовних сімей і груп та характеристиці германських мов. Відповіді недостатньо аргументовані й не завжди послідовні.
3	Здобувач вищої освіти демонструє низький рівень засвоєння курсу, відтворює лише окремі відомості, не може належно пояснити більшість основних понять загального та германського мовознавства, плутає класифікації мов і їхні характерні ознаки. У відповідях наявні численні помилки та суттєві прогалини в знаннях.
2	Здобувач вищої освіти демонструє низький рівень засвоєння курсу, відтворює лише окремі відомості, не може належно пояснити більшість основних понять загального та германського мовознавства, плутає класифікації мов і їхні характерні ознаки. У відповідях наявні численні помилки та суттєві прогалини в знаннях.
1	Здобувач вищої освіти володіє лише поодинокими відомостями з дисципліни, не розуміє основних мовознавчих понять, неправильно використовує термінологію та не може пояснити ключові закономірності розвитку мов. Контрольна робота виконана фрагментарно й містить переважно неправильні або необґрунтовані відповіді.
0	Контрольну роботу не виконано, відповіді відсутні або зміст роботи не відповідає завданням і не засвідчує засвоєння навчального матеріалу дисципліни.

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачено під час реалізації навчальної дисципліни

Засоби навчання: ноутбук, мережа Wi-Fi, мультимедійне обладнання (проєктор), проєкційний екран, презентації, дошка аудиторна, онлайн-платформи (MindMeister, Miro, StoryMap JS, Kahoot!, LanguageTool). Перелік інструментів, обладнання, устаткування та програмного забезпечення, потрібного для вивчення навчальної дисципліни, забезпечує навчальна аудиторія 451.

13. Політика вивчення навчальної дисципліни

щодо термінів виконання та перескладання: усі завдання, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, мають бути виконані у встановлений термін. У разі відсутності здобувача вищої освіти на практичному занятті з поважної причини виконані 2 практичні завдання з теми, розміщені в системі MOODLE, надсилаються на корпоративну пошту викладача у форматі Word не пізніше того тижня, на якому відбулося практичне заняття; без поважної причини (відсутнє документальне підтвердження) – надається право одержати бали за передбачені робочою програмою форми поточного контролю, але із загальної суми за практичне завдання вираховується 2 бали. Відповідно до п. 3.4.3 і 3.5 «Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету» . https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/22840/polozhennyaproocinyuvannyarezultativnavchannya2026.pdf здобувачі вищої освіти мають право на повторне проходження контрольних заходів.

щодо академічної доброчесності: відповідно до п.3.3. «Кодексу академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету» (https://www.pdau.edu.ua/content/lokalni-normatyvno-pravovi-akty) дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

- дотримання принципів, цінностей і правил академічної доброчесності в освітній та науковій діяльності;
- ставлення з повагою до усіх учасників освітньо-наукового процесу;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- самостійне виконання навчального завдання, крім випадків, коли його виконання передбачає участь декількох осіб або правилами виконання відповідних завдань дозволено

отримання допомоги від інших осіб, використання допоміжних матеріалів та засобів, мережі Інтернет тощо (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Види санкцій за порушення принципів академічної доброчесності наведені в п. 5.4. (https://www.pdau.edu.ua/content/lokalni-normatyvno-pravovi-akty)

Локальні нормативно-правові акти щодо питань академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: https://www.pdau.edu.ua/content/lokalni-normatyvno-pravovi-akty

щодо використання штучного інтелекту: під час вивчення дисципліни навчальна, наукова діяльність здобувача вищої освіти має здійснюватися відповідно до Конституції України; законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про авторське право і суміжні права», «Про захист персональних даних», «Про академічну доброчесність»; Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні, з урахуванням положень Регламенту Європейського Парламенту та Ради (ЄС) 2024/1689 від 13.06.2024, а також рекомендацій Міністерства освіти і науки України та Міністерства цифрової трансформації України «Штучний інтелект у закладах вищої освіти»; «Правил використання систем штучного інтелекту в освітньому процесі Полтавського державного аграрного університету» (https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/pravylavykorystannyashivosvitnomuprocesipdau.pdf).

Часткове застосування ШІ під час виконання здобувачами вищої освіти навчальних завдань дозволено у двох режимах: 1) режимі А («ШІ не використовується») під час виконання окремих навчальних завдань (аудиторних і для самостійного опрацювання), визначених викладачем, опитування, тесту; 2) режимі Б («ШІ використовується обмежено») під час виконання окремих навчальних завдань (аудиторних і для самостійного опрацювання), визначених викладачем, з такою метою: пошук і систематизація наукових джерел; переклад іноземних текстів; перевірка граматики та орфографії власного тексту; підготовка структури або плану роботи; підготовка ілюстративних матеріалів до презентацій і презентацій за створеними здобувачем вищої освіти нотатками. Відповідальність здобувача вищої освіти щодо використання ШІ регламентується п. 3.4. «Правил використання систем штучного інтелекту в освітньому процесі Полтавського державного аграрного університету» (https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/pravylavykorystannyashivosvitnomuprocesipdau.pdf).

щодо відвідування занять: відповідно до п. 7.9.11 «Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті» (https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennya proosvitniyproces2025.pdf) відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим. Відмітка про відвідування заняття здобувачем вищої освіти здійснюється в електронному журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача. У разі дистанційного формату навчання здобувач вищої освіти має вчасно приєднатися із включеною камерою до відеоконференції на платформі Google Meet.

щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти: на здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті. Зокрема визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті за частиною освітнього компонента (тема 1, 4, 6 https://www.futurelearn.com/courses/academic-writing-for-second-

language-speakers-of-english) може здійснюватися до початку або впродовж семестру, у якому опановується освітній компонент, проте не пізніше, ніж за місяць до встановленої дати семестрового контролю. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані «Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету» (https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproneformalnuosvitu2025.pdf)

щодо оскарження результатів оцінювання: оскарження результатів оцінювання здійснюється відповідно до п.5 «Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті» (https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/22840/polozhennyaproocinyuvannyarezultativnavchannya2026.pdf)

Після завершення вивчення навчальної дисципліни кожен здобувач вищої освіти має пройти опитування в особистому кабінеті АСУ ПДАУ.

12. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Галян Оксана. Загальне мовознавство: навч.-метод. видання. Луцьк : Вежа-Друк, 2024. 69 с.
2. Дяченко Н. М. Вступ до мовознавства: інструктивно-методичні матеріали для практичних занять. Житомир : Вид-во ЖДУ імені І. Франка, 2024. 100 с.
3. Вступ до мовознавства: навч. посіб. для здобувачів філологічних спеціальностей закладів вищої освіти / уклад.: Н. С. Безгодова, А. О. Найрулін. Полтава : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2023. 227 с.

Допоміжні

1. Вступ до мовознавства : підручник / І. О. Голубовська, С. М. Лучканін, В. Ф. Чемес та ін. ; за ред. І. О. Голубовської. Київ : ВЦ «Академія», 2016. 320 с.
2. Дедухно А. В. Когнітивно-прагматичний аналіз українських мовленнєвих актів у цифровій комунікації. *Вісник науки та освіти* (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»): журнал. 2025. № 6(36) 2025. С. 250–259 http://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/26024
3. Дедухно А. В. Лінгвофункціональний аспект мовленнєвих актів привітань. *Лінгвістичні дослідження: зб. наук. пр. Харк. нац. пед. ун-ту імені Г. С. Сковороди* / гол. ред. Н. В. Піддубна. Харків, 2024. Вип. 60 (до 100-річчя від дня народження заслуженого діяча науки і техніки України, доктора філологічних наук, професора Сергія Івановича Дорошенка). С. 316–324. DOI: https://doi.org/10.34142/23127546.2024.60.2
4. Дедухно А.В., Люлька В.М., Савенкова О.О. Інноваційні методи викладання лінгвістичних дисциплін у системі вищої освіти. *Перспективи та інновації науки*. Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»: журнал. 2025. № 5(51). С. 539–555 http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/24007
5. Дедухно А. В., Сизоненко Н. М., Мокляк О. І. Функціональні характеристики мовленнєвого акту вибачення в українській мові. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»:* серія «Філологія». Острог : Вид-во НаУОА, 2025. Вип. 25(93). С. 17–20. http://doi.org/10.25264/2519-2558-2025-25(93)-17-20
6. Карпенко Ю. О. Вступ до мовознавства : підручник. 2-ге вид., стер. Київ : Академія, 2009. 336 с.
7. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства : підручник. 3-тє вид., стер. Київ : Академія, 2014. 368 с.

8. Левицький В. В. Основи германістики : підручник. Вінниця : Нова книга, 2006. 528 с.

9. Liulka V., Dedukhno A. The specifics of English distance learning in higher educational institutions of Ukraine. *Humanities science current issues: Interuniversity collection of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University Young Scientists Research Papers* / [editors-compilers M. Pantyuk, A. Dushnyi, V. Ilnytskyi, I. Zymomrya]. Drohobych: Publishing House „Helvetica", 2022. Issue 50. pp. 347–351.

10. Liulka V., Dedukhno A. Communicative strategies of English within the framework of the learning discourse. The specifics of English distance learning in higher educational institutions of Ukraine. *Humanities science current issues: Interuniversity collection of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University Young Scientists Research Papers* / [editors-compilers M. Pantyuk, A. Dushnyi, V. Ilnytskyi, I. Zymomrya]. Drohobych: Publishing House „Helvetica", 2022. Issue 51. pp. 309–314.

Інформаційні ресурси

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови. URL : http:// https://1531.slovaronline.com/

2. Лінгвістичний портал з української мови. URL: www.mova.info

3. Словопедія. http://slovopedia.org.ua/

4. Український лінгвістичний портал: URL: https://www.ulif.org.ua/bookline/linghvistichno-informatsiini-studiyi-virtualizatsiia-linghvistichnikh-tiekhnologhii

5. Український мовно-інформаційний фонд НАН України. URL: https://lcorp.ulif.org.ua/dictua

6. Gamla Runinskrifter URL : http://www.omniglot.com/writing/runic.htm